

ระบบการควบคุมภายในธุรกิจรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่ายของสหกรณ์

โดย ชวมนต์ ศรีวัลย์

ในการตรวจสอบธุรกิจรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในธุรกิจที่จะตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะของผลิตภัณฑ์สหกรณ์ รวบรวม ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) กระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงระบบ การควบคุมภายในที่สหกรณ์มีอยู่ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีนำไปใช้ในการประเมินความเสี่ยง และระบุปัจจัย เสี่ยงได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้การวางแผนการตรวจสอบ รวมไปถึงการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีสามารถนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ การควบคุมภายในที่ดีไปใช้ในการกำหนดหรือออกแบบระบบการควบคุมภายในให้กับสหกรณ์ เพื่อ ช่วยลดความเสี่ยงหรือข้อผิดพลาดในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ส่งผลให้ความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน สอบบัญชีลดลงตามไปด้วย

การดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่ายในสหกรณ์ภาคการเกษตร มีหลายสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจแล้วสามารถทำกำไรในธุรกิจได้ แต่ก็ยังมีอีกหลายสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ แล้วมีผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุในด้านความชำนาญในการรับซื้อผลิตภัณฑ์ที่มี ความหลากหลายและมีลักษณะเฉพาะในแต่ละผลิตภัณฑ์ ในส่วนของธุรกิจรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อจำหน่าย ถือได้ว่ามีความยุ่งยากซับซ้อน เพราะมีหลายปัจจัยที่ทำให้เกิดจุดอ่อนจากการควบคุม ภายใน และส่งผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ อาทิ การไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบต่างๆ การจัดทำบัญชีไม่เรียบร้อยไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องระหว่างการบันทึกบัญชีย่อย กับทะเบียนต่างๆ และไม่มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยให้ถูกต้องกับบัญชีคุมยอดอย่างสม่ำเสมอ ราคาที่ผันผวนตามภาวะเศรษฐกิจ ความเสียหายจากการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ที่ไม่เหมาะสม ระยะเวลาใน การเก็บรักษานานกว่าจะจำหน่ายได้ ความชื้นของข้าวโพด ซึ่งส่งผลต่อการสูญเสียและการขาดน้ำหนัก จากการยุบตัวตามสภาพ ความเสียหายของผลิตภัณฑ์จากภัยพิบัติต่างๆ หรือปัญหาจากการกระทำ การทุจริต เป็นต้น ดังนั้น สหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับระบบการควบคุมภายในของธุรกิจรวบรวม ผลิตผล เนื่องจากการบริหารธุรกิจรวบรวมผลิตผลนั้น มีกระบวนการขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อนและ มีความหลากหลายตามประเภทของผลิตผล การควบคุมทำได้ยาก มีปัจจัยเสี่ยงที่จะเกิดการสูญเสีย รั่วไหลได้ง่ายในทุกขั้นตอน สหกรณ์จึงควรมีแนวทางการควบคุมภายในที่เป็นรูปธรรม เพื่อใช้เป็น เครื่องมือในการกำหนดหรือออกแบบระบบการควบคุมให้ชัดเจนและง่ายในการปฏิบัติ ผู้นำเสนอ ผลงานจึงจัดทำผลงาน เรื่อง ระบบการควบคุมภายในธุรกิจรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่ายของ สหกรณ์ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการจัดวางระบบการควบคุมภายในที่ดีให้กับ การดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของสหกรณ์ ทั้งในด้านการป้องกัน ข้อผิดพลาดหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนิน

ธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ประสบผลสำเร็จและสร้างผลตอบแทนที่เหมาะสมให้กับสหกรณ์ รวมทั้งผู้สอบบัญชีสหกรณ์สามารถใช้เป็นคู่มือในการวางระบบการควบคุมภายในให้กับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินประสิทธิภาพการควบคุมภายในของธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และประเมินความเสี่ยง เพื่อการวางแผนและกำหนดวิธีการตรวจสอบบัญชีได้อย่างเหมาะสมกับปัจจัยเสี่ยงต่างๆที่เกิดขึ้นในธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ขั้นตอนวิธีการในการวิเคราะห์

ศึกษาสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 6 ที่เลือกมาเป็นกรณีศึกษา 1 สหกรณ์ คือ สหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โครงสร้างการบริหารธุรกิจ ลักษณะทั่วไปของผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รูปแบบของห่วงโซ่อุปทานของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ขั้นตอนกระบวนการรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อการควบคุมภายในด้านการควบคุมเกี่ยวกับการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งการตรวจวัดความชื้นและสิ่งเจือปน ด้านการควบคุมการจำหน่ายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่ต้องมีการกำหนดราคาขายและการตลาดที่ทำการจำหน่าย การควบคุมเกี่ยวกับการเก็บรักษาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนการควบคุมด้านการจัดทำบัญชีของธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและมาตรการควบคุมความเสี่ยงของธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อนำมากำหนดหรือออกแบบระบบการควบคุมภายในโดยจัดทำวัตถุประสงค์ของการควบคุม จัดทำการประเมินความเสี่ยงและจัดทำการประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุม เชื่อมโยงผลการประเมินเข้าด้วยกันในรูปแบบของแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อใช้ในการควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ของธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งในมิติของการบริหารธุรกิจ ขั้นตอนกระบวนการ ตลอดจนปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบกับการแสดงข้อมูลในงบการเงินด้วย นอกจากนั้นยังมีการวางแผนทางการติดตามประเมินผลการควบคุม เพื่อให้การกำหนดหรือออกแบบระบบการควบคุมภายในธุรกิจรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่ายของสหกรณ์ครอบคลุมทุกขั้นตอนกิจกรรมและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการศึกษา

1. ลักษณะการทำธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของสหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด ในรูปแบบห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ศึกษาเพื่อให้เข้าใจตลาดซื้อขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในภาพรวม และตำแหน่งของสหกรณ์ในระบบห่วงโซ่อุปทาน จากการเก็บข้อมูลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

กระบวนการขั้นตอนการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของสหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด

ด้านการรับซื้อ

ขั้นตอนการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1. คณะกรรมการสหกรณ์มีมติที่ประชุม ในการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กำหนดราคาซื้อตามกลไกในท้องตลาด โดยดูจากราคาท้องถิ่นเป็นหลัก เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด (ธุรกิจรวบรวมผลิตผล) เป็นผู้รับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยมีกรรมการที่ได้รับมอบหมายดูแลการรวบรวมผลิตผลควบคุมดูแลในการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

2. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด(ธุรกิจรวบรวมผลิตผล) ตรวจสอบคุณภาพข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยการสุ่มตัวอย่างเพื่อวัดระดับความชื้นและทำการตกลงราคา โดยมีกรรมการที่ได้รับมอบหมายดูแลการรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ควบคุมการตกลงราคาซื้อจากสมาชิก (ตามราคาตลาดหรือราคาท้องถิ่นทั่วไป) แต่เมื่อพิจารณาจากผลการดำเนินธุรกิจที่มีผลการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลที่เป็นผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจ ดังนั้น สหกรณ์ต้องให้ความสำคัญกับมาตรการการควบคุมภายในด้านการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งในขั้นตอนของการคัดคุณภาพของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้มากขึ้น คือ ต้องมีการกำหนดในการเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจวัดความชื้นและสิ่งเจือปนในปริมาณที่เหมาะสมกับปริมาณที่รวบรวมในแต่ละครั้ง เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดหายเกินกว่าความเป็นจริงหรือการจำหน่ายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ในราคาที่ต่ำกว่าราคารับซื้อ

3. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด(ธุรกิจรวบรวมผลิตผล) นำรถที่บรรทุกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เข้าชั่งที่เครื่องชั่ง (ใบชั่งน้ำหนักเข้า) จากนั้นให้รถเทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามจุดที่กำหนด แล้วนำรถที่เทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ออกมาเข้าชั่งที่เครื่องชั่งอีกครั้งหนึ่ง(ใบชั่งน้ำหนักออก) จากนั้นพิมพ์ใบชั่งน้ำหนักจำนวน 2 ฉบับ

- ต้นฉบับ (ผู้ขาย)

- สำเนา1 (บัญชี)

โดยผู้ทำการชั่งลงชื่อในใบชั่งน้ำหนักให้เรียบร้อย แล้วบันทึกบัญชี

4. เจ้าหน้าที่การเงินรับเอกสารใบซื้อสินค้า พร้อมใบชั่งน้ำหนักจากเจ้าหน้าที่การตลาด ตรวจสอบรายการให้ถูกต้องตรงกัน จ่ายเงิน และลงชื่อเจ้าหน้าที่การเงินให้ครบถ้วน ส่งมอบเงิน,ใบซื้อสินค้าและใบชั่งน้ำหนักให้กับผู้ที่นำข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาขายให้กับสหกรณ์

5. เจ้าหน้าที่บัญชีรับเอกสารจากเจ้าหน้าที่การเงิน เพื่อนำไปบันทึกรายการโดยจัดทำใบสำคัญจ่ายแนบไว้ข้างหน้าและบันทึกบัญชีซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ด้านการจำหน่ายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ขั้นตอนการขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1. คณะกรรมการสหกรณ์มีมติที่ประชุมในการขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปริมาณมาก แต่ถ้าเป็นการขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปริมาณไม่มาก มอบให้กรรมการที่ได้รับมอบหมายดูแลการรวบรวมผลผลิตตัดสินใจขายได้

2. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด(ธุรกิจรวบรวมผลผลิต) สืบราคาเพื่อกำหนดราคาขาย แล้วเสนอกรรมการที่ได้รับมอบหมายดูแลการรวบรวมผลผลิตพิจารณาอนุมัติการขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

3. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด(ธุรกิจรวบรวมผลผลิต) นำรถของสหกรณ์ไปตักข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่จะนำไปขายเข้าชั่งที่เครื่องชั่ง จัดทำใบชั่งน้ำหนักขายออก

4. กรรมการที่ได้รับมอบหมายดูแลการรวบรวมผลผลิตและเจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด (ธุรกิจรวบรวมผลผลิต) นำข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไปขายให้กับไซโลการเกษตรที่เป็นจุดรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จากนั้นจะเรียกเอาใบชั่งจากจุดรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มาประกอบกับใบชั่งน้ำหนักขายออกของสหกรณ์

5. ในส่วนของการรับเงินค่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สหกรณ์จะได้เงินโดยการโอนเงินเข้าบัญชีของสหกรณ์ประมาณไม่เกิน 3 วัน นับจากวันที่สหกรณ์นำข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไปขาย ในการบันทึกบัญชีเมื่อสหกรณ์ได้รับการโอนเงินแล้ว เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด(ธุรกิจรวบรวมผลผลิต) จัดทำใบเสร็จรับเงิน พร้อมบันทึกรายการบัญชีขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ส่งใบเสร็จรับเงินพร้อมใบชั่งประกอบการขายให้เจ้าหน้าที่บัญชีบันทึกบัญชีขายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การเก็บรักษาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1. สหกรณ์จัดเก็บข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไว้ที่โกดังของสหกรณ์ โดยไม่ได้แยกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามความชื้น และไม่มีการทดสอบการยุบตัวของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในระหว่างที่ทำการจัดเก็บ

2. มีการรายงานปริมาณข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือและสรุปผลการจำหน่ายข้าวที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณา แต่ไม่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการยุบตัวของผลิตผลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้สอดคล้องกับสภาพของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในแต่ละช่วงเวลาทำการจัดซื้อ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาการยุบตัวของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ทำการรับซื้อ

จากการศึกษา พบว่าห่วงโซ่อุปทานข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จะประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

1. ต้นน้ำ คือ ผู้จำหน่ายพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
2. กลางน้ำ คือ สหกรณ์การเกษตร และพ่อค้าผู้รวบรวมในระดับชุมชน
3. ปลายน้ำ คือ โรงงานผลิตอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมแปรรูปข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ซึ่งสหกรณ์ประเภทการเกษตรจะทำหน้าที่เป็นห่วงโซ่อุปทานกลางน้ำในการรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปริมาณมาก เพื่อให้เกิดอำนาจในการต่อรองราคาขายกับโรงงานผลิตอาหารสัตว์ที่เป็นห่วงโซ่อุปทานปลายน้ำได้มากกว่าเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นำไปขายให้กับโรงงานฯ เอง

ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ในห่วงโซ่อุปทาน

1. กระบวนการปฏิบัติงานด้านการรับซื้อ-การจำหน่ายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนที่ระเบียบของสหกรณ์กำหนดไว้
2. การบริหารสินทรัพย์ที่ใช้ในการรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ไม่ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. การออกแบบระบบการควบคุมภายในของธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การกำหนดหรือการออกแบบระบบการควบคุมภายในนั้น สหกรณ์ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะและขนาดของสหกรณ์ ทั้งในด้านทุนดำเนินงาน ลักษณะความซับซ้อนของธุรกิจ รวมถึงปัจจัยความเสี่ยงไม่ว่าจะเป็นระดับสหกรณ์หรือระดับกิจกรรม ดังนั้น การกำหนดหรือการออกแบบระบบการควบคุมภายในของแต่ละสหกรณ์จะแตกต่างกันไป สำหรับผลงานนี้จะเน้นการกำหนดหรือออกแบบในส่วนของระดับกิจกรรมการควบคุม ด้านธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้และไม่ส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของการดำเนินธุรกิจ ซึ่งในส่วนของกิจกรรมการควบคุมนั้น มีอยู่หลายประเภท การจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมมากน้อยเพียงใด และใช้ประเภทการควบคุมใดขึ้นอยู่กับลักษณะความเสี่ยงของแต่ละสหกรณ์และแต่ละกิจกรรมที่สหกรณ์ดำเนินการอยู่ ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จำเป็นต้องทราบถึงลักษณะความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยงต่างๆ และวิธีการประเมินความเสี่ยง เพื่อพิจารณาจัดวางกิจกรรมการควบคุมให้มีความสัมพันธ์และเหมาะสมกับปัจจัยความเสี่ยงนั้นๆ

การกำหนดหรือออกแบบระบบการควบคุมภายในของธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สำหรับผลงานนี้ มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ จากผลการวิเคราะห์ระบบการควบคุมภายในตามหลักการ COSO ของธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่ามีวัตถุประสงค์ในการควบคุมภายในที่สำคัญ ดังนี้

1.1 การควบคุมภายในด้านธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีประสิทธิภาพ

1.2 การดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์และแผนงาน หรือเป้าหมายที่กำหนด

1.3 การบันทึกรายการบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วน

1.4 ลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือมีอยู่จริงและสิทธิเรียกร้องเป็นของสหกรณ์

1.5 ผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือมีอยู่จริงและเป็นกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์

1.6 มีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ในจำนวนที่เพียงพอสำหรับการขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น และเป็นไปตามระเบียนนายทะเบียนสหกรณ์

1.7 การตัดจำหน่ายหนี้สูญและการตัดผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชีหรือผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บุบตามสภาพเสื่อมสภาพเป็นไปตามระเบียนนายทะเบียนสหกรณ์

2. การประเมินความเสี่ยง จะเป็นการระบุปัจจัยเสี่ยง (Event Identification) ที่ส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งในการระบุปัจจัยเสี่ยงคณะกรรมการดำเนินการต้องมีความเข้าใจว่ามีเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นจะต้องได้รับการดูแลป้องกันรักษา จากนั้นนำปัจจัยเสี่ยงต่างๆ มาทำวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) โดยการใช้วิธีการประมาณโอกาสและความถี่ที่ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นว่ามีมากน้อยเพียงใด และพิจารณาผลกระทบจากความเสี่ยง เพื่อนำไปจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เมื่อทำการวิเคราะห์ทั้งโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงแล้ว คณะกรรมการดำเนินการต้องนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

ที่มีผลต่อสหกรณ์ จากผลการศึกษา พบว่าปัจจัยเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่วิเคราะห์ได้แบ่งตามประเภทการควบคุม ได้ดังนี้

ปัจจัยเสี่ยง (1)	โอกาส ที่จะเกิด (2)	ผลกระทบ (3)	ระดับ ความเสี่ยง (4)
<u>ด้านบริหารจัดการ</u>			
1. การรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
2. การดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่เป็นไปตามแผนงานหรือเป้าหมายที่กำหนด	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
<u>ด้านการรับซื้อผลิตผล</u>			
1. รับซื้อผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยไม่ผ่านการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
2. รับซื้อผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นอกที่ทำการของสหกรณ์ โดยไม่มีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการให้กระทำได้	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
3. จ่ายชำระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เกินกว่าหนี้ที่มีอยู่	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
4. เจ้าหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่มีตัวตน	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
5. มีผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ยุบตัวตามสภาพหรือเสื่อมสภาพจำนวนมาก	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
6. ไม่มีการควบคุมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือ ทำให้มีผลิตผลไม่เพียงพอจำหน่าย หรือมีผลิตผลคงเหลือมากเกินไป	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
<u>ด้านการจำหน่ายผลิตผล</u>			
1. ขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นเงินเชื่อโดยไม่ผ่านการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
2. ขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เกินกว่าวงเงินขายเชื่อที่ได้รับอนุมัติ	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
3. ขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นเงินเชื่อโดยไม่มีหลักประกันของผู้ซื้อหรือหลักประกันไม่เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
4. ขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ก่อนบันทึกซื้อผลิตผล หรือก่อนบันทึกทะเบียนคุมผลิตผล	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
5. ขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่ำกว่าราคาราคาทุนโดยไม่มีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการให้กระทำ	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
6. รับเงินค่าขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หรือรับชำระหนี้จากลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แล้วไม่บันทึกบัญชี หรือบันทึกบัญชีไม่ถูกต้องไม่ครบถ้วน	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
7. ลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด (ผิคนัดชำระหนี้)	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
8. ลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปฏิเสธการเป็นหนี้	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
9. ลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่มีตัวตน	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
10. การคำนวณค่าปรับลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่ถูกต้อง	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐

ปัจจัยเสี่ยง (1)	โอกาส ที่จะเกิด (2)	ผลกระทบ (3)	ระดับ ความเสี่ยง (4)
ด้านการเก็บรักษาผลิตผล			
1. เจ้าหน้าที่รวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทำหน้าที่เก็บรักษาผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และบันทึกทะเบียนคุมผลิตผลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
2. มีผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชีหรือเกินบัญชีจำนวนมาก	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
ด้านบัญชี			
1. บันทึกทะเบียนคุมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน หรือไม่ปัจจุบัน	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
2. บันทึกบัญชีย่อยเจ้าหน้าที่ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน หรือไม่ปัจจุบัน	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
3. ลดหย่อนความรับผิดชอบผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชีโดยไม่มีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
4. การตัดผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชี ผลิตผลยุบตัวตามสภาพ หรือเสื่อมสภาพไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
5. การตรวจราคาผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
6. การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และค่าปรับลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ค้างรับ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
7. การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
ด้านเฉพาะเรื่อง - อาคารและอุปกรณ์ในการรวบรวม			
1. สถานที่จัดเก็บผลิตผล เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้รวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ชำรุด เสียหาย หรือใช้งานไม่ได้	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐
2. การประกันภัยผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสถานที่จัดเก็บไม่เหมาะสม	๐๐๐	๐๐๐	๐๐๐

หมายเหตุ - ช่องที่ (2) และ (3) ให้ใส่ค่าคะแนน โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงโดยให้ค่าคะแนน 1 = ระดับต่ำ , 2 = ระดับปานกลาง , 3 = ระดับสูง

- ช่องที่ (4) ให้คำนวณค่าเฉลี่ยของช่องที่ (2) บวก (3)หารด้วย 2 โดยค่าคะแนนที่คำนวณได้จะเป็นค่าคะแนนของความเสี่ยงในปัจจัยเสี่ยงนั้นๆ ค่าคะแนนที่คำนวณได้แทนระดับความเสี่ยง

3. การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุม ในขั้นตอนนี้จะเป็นการนำมาตรการควบคุมด้านธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่วิเคราะห์ได้มาประเมินประสิทธิภาพการควบคุมในแต่มาตรการควบคุม โดยค่าคะแนนที่ได้จะเป็นค่าคะแนนที่วัดประสิทธิภาพของมาตรการควบคุมนั้นๆ ว่ามีประสิทธิภาพในการป้องกันหรือลดความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งหากค่าคะแนนสูงแสดงว่ามาตรการควบคุมนั้นมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ความเสี่ยงที่ประเมินไว้ในขั้นตอนที่ 2 ลดลง จากระดับสูงอาจลดลงเป็นระดับปานกลางหรือต่ำได้ จากผลการวิเคราะห์มาตรการควบคุม พบว่ามีมาตรการควบคุมแบ่งตามประเภทการควบคุม ได้ดังนี้

ลำดับ	มาตรการควบคุม	ประสิทธิภาพการควบคุม		
		พอใช้	ปานกลาง	ดี
1	ด้านบริหารจัดการ			
	มีการกำหนดระเบียบของสหกรณ์ ว่าด้วยการรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สหกรณ์			
2	มีการกำหนดแผนงานหรือเป้าหมายการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างชัดเจนและมีความเป็นไปได้			
1	ด้านการรับซื้อผลิตผล			
	มีการอนุมัติรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยผู้มีอำนาจและเป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์			
	มีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการให้รวบรวมผลิตผลนอกที่ทำการสหกรณ์ได้ โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจนและเหมาะสม			
	มีการจ่ายชาระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นไปตามระยะเวลาและเงื่อนไขกำหนด มีการตรวจสอบบัญชีย่อยเจ้าหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และเอกสารการเป็นหนี้ก่อนเสนอเพื่ออนุมัติ			
	มีการอนุมัติจ่ายชาระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยผู้มีอำนาจและเป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์			
	มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยเจ้าหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ถูกต้องตรงกับบัญชีแยกประเภททั่วไปอย่างสม่ำเสมอ กรณีพบข้อแตกต่างให้ค้นหาสาเหตุ			
	มีการขอยืนยันยอดเจ้าหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง			
	มีการทดสอบการยุบตัวตามสภาพ/การสูญเสียน้ำหนักของผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			
	มีการตรวจสอบคุณภาพของผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นระยะ			
	เจ้าหน้าที่รวบรวมผลิตผลมีความรู้ความชำนาญในการพิจารณาคุณภาพของผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมีการตรวจสอบคุณภาพของผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมถึงความชื้นและสิ่งเจือปนก่อนเพื่อกำหนดราคาซื้อให้สอดคล้องกับคุณภาพผลิตผล			
	10 มีการสำรวจความต้องการของตลาดก่อนรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			

ลำดับ	มาตรการควบคุม	ประสิทธิภาพการควบคุม		
		พอใช้	ปานกลาง	ดี
11	มีการวางแผนหาตลาดเพื่อรองรับผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่รวบรวม			
12	มีการสืบราคาผลิตผลจากพาณิชย์จังหวัด หรือพ่อค้าคนกลางก่อนกำหนดราคาซื้อขาย			
13	มีการกำหนดราคาซื้อขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และติดประกาศไว้ในที่เปิดเผย			
	<u>ด้านการจำหน่ายผลิตผล</u>			
1	มีการอนุมัติขายเชื่อผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยผู้มีอำนาจ			
2	มีการอนุมัติวงเงินขายเชื่อผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ผู้ซื้อแต่ละรายโดยผู้มีอำนาจและเป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์			
3	กรณีมีการขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เกินกว่าวงเงินขายเชื่อจะต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ			
4	มีการตรวจสอบสัญญาขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นเงินเชื่อและหลักประกันของผู้ซื้อที่ได้รับอนุมัติวงเงินขายเชื่อให้เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์			
5	มีการจัดทำรายงานผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการโดยสม่ำเสมอ			
6	มีการตรวจสอบราคาขายที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าของผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่ขายในเอกสารการขายตรงกับราคาขายที่กำหนด การขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่ำกว่าราคาทุนจะต้องมีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการให้ขายผลิตผลต่ำกว่าราคาทุนได้ เอกสารการขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นเงินสดและเงินเชื่อมีการเรียงลำดับเลขที่ไว้ล่วงหน้า (ใบรับเงินขายสินค้า/ใบกำกับสินค้า)			
7	มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่รวบรวมผลิตผลนำส่งเอกสารการรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้เจ้าหน้าที่บัญชี และนำส่งจำนวนเงินคงเหลือให้เจ้าหน้าที่การเงินทุกสิ้นวัน หรือเช้าของวันถัดไป			
8	การรับชำระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาขายผลิตผลเงินเชื่อและระเบียบของสหกรณ์			
9	ใบเสร็จรับเงินมีการเรียงลำดับเลขที่ไว้ล่วงหน้า			
10	มีการลงลายมือชื่อผู้รับชำระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และค่าปรับ (ถ้ามี) ในใบเสร็จรับเงิน รวมถึงบันทึกบัญชีย่อยลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทุกครั้งที่มีการรับชำระหนี้			
11	มีการประเมินความสามารถในการชำระหนี้และหลักประกันของผู้ซื้อก่อนการขายเชื่อผลิตผล			
12	มีการลงลายมือชื่อผู้รับมอบผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในใบกำกับสินค้าทุกครั้ง			
13	มีการจัดทำบัญชีย่อยลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นปัจจุบัน การรับชำระหนี้ค่าผลิตผล และค่าปรับลูกหนี้ค่าผลิตผล ถูกต้องครบถ้วน			

ลำดับ	มาตรการควบคุม	ประสิทธิภาพการควบคุม		
		พอใช้	ปานกลาง	ดี
14	มีการติดตาม ทวงถาม หรือเร่งรัดการชำระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีการจัดทำรายงานหนี้ที่เกินกำหนดตามสัญญา (ผิวนัดชำระหนี้) เสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ			
15	มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ถูกต้องตรงกับบัญชีแยกประเภททั่วไปอย่างสม่ำเสมอ กรณีพบข้อแตกต่างให้ค้นหาสาเหตุ			
16	มีการขอยินยอมลดลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง			
17	มีการคำนวณค่าปรับลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอัตราที่กำหนดตามระเบียบของสหกรณ์			
1	ด้านการเก็บรักษาผลิตผล การเก็บรักษาผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กระทำโดยผู้ที่มีได้ทำหน้าที่รวบรวมหรือ รับซื้อผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และเป็นผู้ที่มีได้ทำหน้าที่บันทึกบัญชีการรวบรวมหรือรับซื้อผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมถึงไม่เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการจ่ายชำระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			
2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจนับผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือ และมีการเปรียบเทียบผลการตรวจนับ หรือคำนวณปริมาณผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือในระหว่างปี และ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีตามใบตรวจนับให้ถูกต้องตรงกับทะเบียนคุมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กรณีพบข้อแตกต่างให้ค้นหาสาเหตุ			
3	มีการจัดเก็บผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไว้ในสถานที่เก็บอย่างเหมาะสมและปลอดภัย			
4	มีการตรวจนับหรือคำนวณปริมาณผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ก่อนนำเข้าสู่สถานที่จัดเก็บ			
5	มีการจัดเก็บผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยแยกตามประเภทและคุณภาพ เพื่อความสะดวกในการเบิกจ่ายและตรวจนับ			
6	มีการกำหนดผู้มีอำนาจเบิกผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ออกจากสถานที่เก็บผลิตผล			
	ด้านบัญชี			
1	มีการจัดทำทะเบียนคุมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นปัจจุบัน			
2	มีการจัดทำเอกสารการรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ถูกต้องครบถ้วน รวมถึงมีการจัดทำบัญชีย่อยเจ้าหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นปัจจุบัน			
3	การลดหย่อนความรับผิดชอบผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชีจะต้องมีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์			
4	การตัดผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชี หรือผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ยุบตัวตามสภาพ/เสื่อมสภาพเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์			

ลำดับ	มาตรการควบคุม	ประสิทธิภาพการควบคุม		
		พอใช้	ปานกลาง	ดี
5	มีการติดตามผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือสภาพปกติ และผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เสื่อมสภาพ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์			
6	มีการวิเคราะห์อายุหนี้ของลูกหนี้ค่าผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			
7	มีการคำนวณค่าปรับลูกหนี้ค่าผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ค้างรับ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีในอัตราที่กำหนดตามระเบียบของสหกรณ์			
8	การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ค่าผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญค่าปรับลูกหนี้ค่าผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ค้างรับ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์			
9	การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ค่าผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ การตัดผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชี หรือผลผลิตยุบตัวตามสภาพ/เสื่อมสภาพ			
1	<u>ด้านเฉพาะเรื่อง – อาคารและอุปกรณ์</u> มีการตรวจสอบสถานที่เก็บผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และจัดทำรายงานผลการตรวจสอบสภาพสถานที่เก็บเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ			
2	มีการจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยสถานที่เก็บผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การใช้และการดูแล บำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์			
3	มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบสภาพการใช้งาน รวมทั้งดูแลและบำรุงรักษาสินทรัพย์ดังกล่าวอย่างชัดเจน มีการทดสอบการใช้งานสินทรัพย์ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอและจัดทำรายงานผลการทดสอบเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ			
4	มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ (เครื่องจักร วัตถุ และอุปกรณ์ รวบรวมผลผลิต) เป็นปัจจุบัน			
5	มีการคำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์แต่ละประเภทในอัตราที่กำหนดตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์			
6	มีการประกันภัยผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสถานที่เก็บผลผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างเหมาะสม			
7	มีการประกันภัยสินทรัพย์ที่มีจำนวนมากหรือมูลค่าสูงจนมีนัยสำคัญอย่างเหมาะสมและจัดทำทะเบียนกรรมธรรม์ประกันภัยเป็นปัจจุบัน			

หมายเหตุ - ให้ใส่ค่าคะแนนประสิทธิภาพของมาตรการควบคุม โดยให้ค่าคะแนน 1 = ระดับพอใช้
2 = ระดับปานกลาง , 3 = ระดับดี

4. การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ในขั้นตอนนี้จะเป็นการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยนำผลจากการกำหนดวัตถุประสงค์ การประเมินความเสี่ยงและการประเมินประสิทธิภาพมาตรการการควบคุม ในขั้นตอนที่ 1 ถึง 3 มาใช้ในการจัดทำเป็นแผนบริหารความเสี่ยง ซึ่งเป็นแผนงานที่จัดทำขึ้น เพื่อจัดการความเสี่ยงหรือเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงจากผลการประเมินความเสี่ยง โดยการตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) ด้วยการเลือกมาตรการควบคุมที่เหมาะสมกับการจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้น และลดโอกาสหรือผลกระทบของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แผนการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์สามารถจัดทำในรูปแบบ ดังนี้

สหกรณ์.....จำกัด

แผนการบริหารความเสี่ยง – ธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

จุดประสงค์การควบคุม

1. การควบคุมภายในด้านธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีประสิทธิภาพ
2. การดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์และแผนงาน หรือเป้าหมายที่กำหนด
3. การบันทึกรายการบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วน
4. ลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือมีอยู่จริงและสิทธิเรียกร้องเป็นของสหกรณ์
5. ผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือมีอยู่จริงและเป็นกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์
6. มีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ในจำนวนที่เพียงพอสำหรับการขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น และเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
7. การตัดจำหน่ายหนี้สูญและการตัดผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชี หรือผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ยุบตัวตามสภาพเสื่อมสภาพเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ปัจจัยเสี่ยง (1)	มาตรการจัดการความเสี่ยง (2)	ผู้รับผิดชอบ (3)	ระยะเวลา ดำเนินการ (4)
ความเสี่ยงด้านบริหารจัดการ			
1) การรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์	- กำหนดระเบียบของสหกรณ์ ว่าด้วยการรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สหกรณ์		
2) การดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่เป็นไปตามแผนงานหรือเป้าหมายที่กำหนด	- กำหนดแผนงานหรือเป้าหมายการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างชัดเจนและมีความเป็นไปได้		

ปัจจัยเสี่ยง (1)	มาตรการจัดการความเสี่ยง (2)	ผู้รับผิดชอบ (3)	ระยะเวลา ดำเนินการ (4)
ความเสี่ยงด้านการรับซื้อผลิตผล			
3) รับซื้อผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยไม่ผ่านการอนุมัติจากผู้อำนาจ	- กำหนดให้มีการอนุมัติรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยผู้อำนาจและปฏิบัติตามระเบียบของสหกรณ์		
4) รับซื้อผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์นอกที่ทำการของสหกรณ์โดยไม่มีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการให้กระทำได้	- กำหนดให้มีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการให้รวบรวมผลิตผลนอกที่ทำการสหกรณ์ได้โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจนและเหมาะสม		
5) จ่ายชำระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เกินกว่าหนี้ที่มีอยู่	- กำหนดให้มีการจ่ายชำระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นไปตามระยะเวลาและเงื่อนไขกำหนด มีการตรวจสอบบัญชีย่อยเจ้าหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และเอกสารการเป็นหนี้ก่อนเสนอเพื่ออนุมัติ - กำหนดให้มีการอนุมัติจ่ายชำระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยผู้อำนาจและปฏิบัติตามระเบียบของสหกรณ์		
6) เจ้าหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่มีตัวตน	- กำหนดให้มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชีย่อยเจ้าหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ถูกต้องตรงกับบัญชีแยกประเภททั่วไปอย่างสม่ำเสมอ กรณีพบข้อแตกต่างให้ค้นหาสาเหตุ - มีการขอยืนยันยอดเจ้าหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง		
7) มีผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ยุบตัวตามสภาพ หรือเสื่อมสภาพจำนวนมาก	- สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่รวบรวมผลิตผลมีความรู้ ความชำนาญในการพิจารณาคุณภาพของผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยส่งเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานที่มีความชำนาญเพื่อให้สามารถตรวจสอบคุณภาพของผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมถึงความชื้นและสิ่งเจือปนก่อน เพื่อกำหนดราคาซื้อขายให้สอดคล้องกับคุณภาพผลิตผล - กำหนดให้มีการทดสอบการยุบตัวตามสภาพ/การสูญเสียน้ำหนักของผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ - กำหนดให้มีการตรวจสอบคุณภาพของผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นระยะ		

ปัจจัยเสี่ยง (1)	มาตรการจัดการความเสี่ยง (2)	ผู้รับผิดชอบ (3)	ระยะเวลา ดำเนินการ (4)
8) ไม่มีการควบคุมผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือ ทำให้มีผลผลิตไม่เพียงพอจำหน่าย หรือมีผลผลิตคงเหลือมากเกินไป	- กำหนดให้มีการสำรวจความต้องการของตลาดก่อนรวบรวมผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ - กำหนดให้มีการวางแผนหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่รวบรวม - กำหนดให้มีการสืบราคผลผลิตจากพาณิชย์จังหวัด หรือพ่อค้าคนกลางก่อนกำหนดราคาซื้อ - กำหนดให้มีการกำหนดราคาซื้อผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และติดประกาศไว้ในที่เปิดเผย		
ความเสี่ยงด้านการจำหน่ายผลผลิต			
9) ขายผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นเงินเชื่อโดยไม่ผ่านการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ	- กำหนดให้มีการอนุมัติขายเชื่อผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยผู้มีอำนาจ		
10) ขายผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เกินกว่าวงเงินขายเชื่อที่ได้รับอนุมัติ	- กำหนดให้มีการอนุมัติวงเงินขายเชื่อผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ผู้ซื้อแต่ละรายโดยผู้มีอำนาจและเป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์ - กรณีมีการขายผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เกินกว่าวงเงินขายเชื่อจะต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ		
11) ขายผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นเงินเชื่อโดยไม่มีหลักประกันของผู้ซื้อ หรือหลักประกันไม่เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์	- กำหนดให้มีการตรวจสอบสัญญาขายผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นเงินเชื่อและหลักประกันของผู้ซื้อที่ได้รับอนุมัติวงเงินขายเชื่อให้เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์		
12) ขายผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ก่อนบันทึกซื้อผลผลิต หรือก่อนบันทึกทะเบียนคุมผลผลิต	- กำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการโดยสม่ำเสมอ		
13) ขายผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่ำกว่าราคาทุนโดยไม่มีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการให้กระทำ	- กำหนดให้มีการตรวจสอบราคาขายที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าของผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่ขายในเอกสารการขายตรงกับราคาขายที่กำหนด การขายผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่ำกว่าราคาทุนจะต้องมีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการให้ขายผลผลิตต่ำกว่าราคาทุนได้ เอกสารการขายผลผลิตประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นเงินสดและเงินเชื่อมีการเรียงลำดับเลขที่ไว้ล่วงหน้า (ใบรับเงินขายสินค้า/ใบกำกับสินค้า)		

ปัจจัยเสี่ยง (1)	มาตรการจัดการความเสี่ยง (2)	ผู้รับผิดชอบ (3)	ระยะเวลา ดำเนินการ (4)
14) ลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด (ผิคนัดชำระหนี้)	- กำหนดให้มีการประเมินความสามารถในการ ชำระหนี้และหลักประกันของผู้ซื้อก่อนการขาย เชื่อผลิตผล		
15) ลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปฏิเสธการเป็นหนี้	- กำหนดให้มีการลงลายมือชื่อผู้รับมอบผลิตผล ประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในใบกำกับสินค้า ทุกครั้ง		
16) ลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไม่มีตัวตน	- กำหนดให้มีการติดตาม ทวงถาม หรือเร่งรัด การชำระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ มีการจัดทำรายงานหนี้ที่เกินกำหนดตาม สัญญา (ผิคนัดชำระหนี้) เสนอที่ประชุม คณะกรรมการฯ - กำหนดให้มีการเปรียบเทียบยอดรวมบัญชี ย่อยลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ให้ถูกต้องตรงกับบัญชีแยกประเภททั่วไปอย่าง สม่ำเสมอ กรณีพบข้อแตกต่างให้ค้นหาสาเหตุ - กำหนดให้มีการขอยืนยันยอดลูกหนี้ ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง		
17) รับเงินค่าขายผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หรือรับชำระหนี้จากลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภท ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แล้วไม่บันทึกบัญชี หรือ บันทึก บัญชีไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน	- มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่รวบรวมผลิตผล นำส่งเอกสารการรวบรวมผลิตผลประเภท ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้เจ้าหน้าที่บัญชี และนำส่ง จำนวนเงินคงเหลือให้เจ้าหน้าที่การเงินทุกสิ้น วัน หรือเช้าของวันถัดไป - มีการกำหนดในการรับชำระหนี้ค่าผลิตผล ประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต้องเป็นไปตาม ข้อกำหนดในสัญญาขายผลิตผลเงินเชื่อและ ระเบียบของสหกรณ์ - กำหนดให้ใบเสร็จรับเงินมีการเรียงลำดับ เลขที่ไว้ล่วงหน้า - กำหนดให้มีการลงลายมือชื่อผู้รับชำระหนี้ ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และ ค่าปรับ (ถ้ามี) ในใบเสร็จรับเงิน รวมถึงบันทึก บัญชีย่อยลูกหนี้ ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ทุกครั้งที่มีการรับชำระหนี้ - กำหนดให้มีการจัดทำบัญชีย่อยลูกหนี้ค่า ผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นปัจจุบัน การรับชำระหนี้ค่าผลิตผล และค่าปรับลูกหนี้ ค่าผลิตผล ถูกต้อง ครบถ้วน		

ปัจจัยเสี่ยง (1)	มาตรการจัดการความเสี่ยง (2)	ผู้รับผิดชอบ (3)	ระยะเวลา ดำเนินการ (4)
18) การคำนวณค่าปรับลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่ถูกต้อง	- กำหนดให้มีการคำนวณค่าปรับลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอัตราที่กำหนดตามระเบียบของสหกรณ์		
ความเสี่ยงด้านการเก็บรักษาสินผลิตผล			
19) เจ้าหน้าที่รวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทำหน้าที่เก็บรักษาสินผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และบันทึกทะเบียนคุมผลิตผลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	- กำหนดให้มีการเก็บรักษาสินผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กระทำโดยผู้ที่มีหน้าที่หน้าที่รวบรวมหรือ รับซื้อผลิตผล และเป็นผู้ที่มีหน้าที่บันทึกบัญชีรายการรวบรวมหรือรับซื้อผลิตผล รวมถึงไม่เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการจ่ายชำระหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
20) มีผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชี หรือเกินบัญชีจำนวนมาก	- กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจนับผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือ และมีการเปรียบเทียบผลการตรวจนับ หรือคำนวณปริมาณผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือในระหว่างปี และ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีตามใบตรวจนับให้ถูกต้องตรงกับทะเบียนคุมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กรณีพบข้อแตกต่างให้ค้นหาสาเหตุ - กำหนดให้มีการจัดเก็บผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไว้ในสถานที่เก็บอย่างเหมาะสมและปลอดภัย - กำหนดให้มีการตรวจนับ หรือคำนวณปริมาณผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ก่อนนำเข้าสถานที่จัดเก็บ - กำหนดให้มีการจัดเก็บผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยแยกตามประเภทและคุณภาพ เพื่อความสะดวกในการเบิกจ่ายและตรวจนับ - กำหนดให้มีผู้มีอำนาจเบิกผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ออกจากสถานที่เก็บผลิตผล		
ความเสี่ยงด้านการบัญชี			
21) บันทึกทะเบียนคุมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน หรือไม่เป็นปัจจุบัน	- กำหนดให้มีการจัดทำทะเบียนคุมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นปัจจุบัน		

ปัจจัยเสี่ยง (1)	มาตรการจัดการความเสี่ยง (2)	ผู้รับผิดชอบ (3)	ระยะเวลา ดำเนินการ (4)
22) บันทึกบัญชีซื้อขายเจ้าหน้าที่ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วนหรือไม่เป็นปัจจุบัน	- กำหนดให้มีการจัดทำเอกสารการรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ถูกต้อง ครบถ้วน รวมถึงมีการจัดทำบัญชีซื้อขายเจ้าหน้าที่ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นปัจจุบัน		
23) ลดหย่อนความรับผิดชอบผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชีโดยไม่มีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและ ไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	- กำหนดให้การลดหย่อนความรับผิดชอบผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชีจะต้องมีมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์		
24) การตัดผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชี ผลิตผลยุบตัวตามสภาพ หรือเสื่อมสภาพไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	- กำหนดให้การตัดผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชี หรือผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ยุบตัวตามสภาพ/เสื่อมสภาพต้องเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์		
25) การตีราคาผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	- กำหนดให้มีการตีราคาผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คงเหลือสภาพปกติ และผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เสื่อมสภาพ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีเป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์		
26) การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และค่ารับลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ค้างรับ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	- กำหนดให้มีการวิเคราะห์อายุหนี้ของลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ - กำหนดให้มีการคำนวณค่ารับลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ค้างรับ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีในอัตราที่กำหนดตามระเบียบของสหกรณ์ - กำหนดให้มีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญค่ารับลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ค้างรับ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์		
27) การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ไม่เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์	- กำหนดให้การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ค่าผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นไปตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ การตัดผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขาดบัญชี หรือผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ยุบตัวตามสภาพ/เสื่อมสภาพ		

ปัจจัยเสี่ยง (1)	มาตรการจัดการความเสี่ยง (2)	ผู้รับผิดชอบ (3)	ระยะเวลา ดำเนินการ (4)
ความเสี่ยงด้านอาคารและอุปกรณ์			
28) การประกันภัยผลิตผลประเภทข้าวโพด เลี้ยงสัตว์และสถานที่จัดเก็บไม่เหมาะสม	- กำหนดให้มีการประกันภัยผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสถานที่เก็บผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างเหมาะสม - กำหนดให้มีการประกันภัยสินทรัพย์ที่มีจำนวนมากหรือมูลค่าสูงจนมีนัยสำคัญอย่างเหมาะสมและจัดทำทะเบียนกรมธรรม์ประกันภัยเป็นปัจจุบัน		
29) สถานที่จัดเก็บผลิตผล เครื่องมือและ อุปกรณ์ที่ใช้รวบรวมผลิตผลประเภท ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ชำรุดเสียหายหรือ ใช้งานไม่ได้	- กำหนดให้มีการตรวจสอบสถานที่เก็บผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และจัดทำรายงานผลการตรวจสอบสภาพสถานที่เก็บเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ - กำหนดให้มีการจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยสถานที่เก็บผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การใช้และการดูแลบำรุงรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ - กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบสภาพการใช้งาน รวมทั้งดูแลและบำรุงรักษาสินทรัพย์ดังกล่าวอย่างชัดเจน มีการทดสอบการใช้งานสินทรัพย์ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ และจัดทำรายงานผลการทดสอบเสนอที่ประชุมฯ - กำหนดให้มีการจัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ (เครื่องจักร วัตถุ และอุปกรณ์ รวบรวมผลิตผล) เป็นปัจจุบัน - กำหนดให้มีการคำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์แต่ละประเภทในอัตราที่กำหนดตามระเบียบ นายทะเบียนสหกรณ์		

5. การติดตามประเมินผลการควบคุม ในขั้นตอนนี้จะเป็นการติดตามประเมินผลของการควบคุม เพราะระบบการควบคุมภายใน ถึงแม้จะกำหนดไว้อย่างดีเพียงใด เมื่อระยะเวลาผ่านไป ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของมาตรการควบคุมด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้อาจเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ราคารับซื้อ หลักเกณฑ์ในการรับซื้อ กฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น การติดตามประเมินผลการควบคุมภายใน จะทำให้เกิดความมั่นใจว่าระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ยังคงสามารถป้องกันหรือลดความเสี่ยงตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ หรือจำเป็นต้องปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอตาม

สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งผู้ติดตามประเมินผลการควบคุมอาจมีวัตถุประสงค์ในการติดตาม ประเมินผลการควบคุมแตกต่างกันไป ดังนี้

1. คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ จะติดตามประเมินผลการควบคุม เพื่อให้รู้ว่าผลของการปฏิบัติตามแผนการบริหารความเสี่ยง สามารถลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง ได้หรือไม่ ตลอดจนยังมีความเสี่ยงในด้านใดบ้างที่ยังไม่สามารถจัดการได้อย่างเหมาะสมและนำผลการ ประเมินดังกล่าวไปปรับปรุงแผนการบริหารความเสี่ยงในรอบต่อไป

2. ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ จะติดตามประเมินผลการควบคุม เพื่อให้ทราบว่าความเสี่ยง ที่เกิดขึ้นในธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดของสหกรณ์ มีความเสี่ยงใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อ ความผิดพลาดในรายการตามงบการเงินและนำผลการประเมินความเสี่ยงที่ได้มาใช้ในการวางแผน งานสอบบัญชีให้เหมาะสมกับความเสี่ยงที่เหลืออยู่

3. ผู้ตรวจสอบกิจการ การติดตามประเมินผลการควบคุมจะนำไปใช้เพื่อวิเคราะห์ และประเมินผลการปฏิบัติงานของสหกรณ์ หากพบว่าการควบคุมในด้านใดยังไม่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ผู้ตรวจสอบกิจการสามารถให้ข้อเสนอแนะกับคณะกรรมการและฝ่ายจัดการเพื่อนำไป ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้

รูปแบบของรายงานติดตามประเมินผลการควบคุม ตามผลงานนี้ขอแสดงตัวอย่าง รายงานเฉพาะการควบคุมด้านการบริหารจัดการ ซึ่งสามารถจัดทำเป็นรายงานดังนี้

สหกรณ์.....จำกัด

รายงานผลการประเมินการควบคุมภายในของธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	ผลการประเมิน/ข้อสรุป
ความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการ 1. กำหนดระเบียบของสหกรณ์ ว่าด้วยการรวบรวมผลิตผล ประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ 2. กำหนดแผนงานหรือเป้าหมายการดำเนินธุรกิจรวบรวม ผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อย่างชัดเจนและมีความ เป็นไปได้	สหกรณ์มีการกำหนดระเบียบ ว่าด้วยการรวบรวมผลิตผล การเกษตร พ.ศ.2560 ขึ้นถือใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานด้านการ รวบรวมผลิตผล ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการควบคุมที่ เหมาะสม เพียงพอและสอดคล้องกับกระบวนการบริหารความเสี่ยง สหกรณ์มีการกำหนดแผนงานและเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ รวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยได้รับการอนุมัติ แผนงานและเป้าหมายจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ แต่ในการ ปฏิบัติงานจริงไม่เป็นไปตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงการควบคุมเพิ่มเติมโดยการกำหนดแผนงานและ เป้าหมายในปีต่อไป ต้องนำผลการปฏิบัติงานจริงที่ผ่านมาในการ พิจารณาจัดทำแผนงานและเป้าหมายให้เหมาะสมและมีความเป็นไป ได้มากขึ้น

บทสรุป

จากการศึกษาระบบการควบคุมภายในของธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่า ระบบการควบคุมภายในเป็นระบบที่มีประโยชน์ต่อการบริหารงานของสหกรณ์ โดยสามารถนำไปใช้ได้กับทุกส่วนงานของสหกรณ์ โดยเฉพาะกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งอาจส่งผลต่อการดำเนินงานในภาพรวมของสหกรณ์ ธุรกิจรวบรวมผลิตผลเป็นธุรกิจหนึ่งของสหกรณ์ที่มีความเสี่ยง หากสามารถนำระบบการควบคุมภายในมาใช้ควบคุมการปฏิบัติงานของธุรกิจรวบรวมผลิตผลได้ จะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การนำระบบการควบคุมภายในมาประยุกต์ใช้ในสหกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้นั้น ผู้บริหารของสหกรณ์ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถระบุความเสี่ยงของการดำเนินธุรกิจรวบรวมผลิตผลได้ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสหกรณ์ และค้นหามาตรการควบคุมความเสี่ยงมาใช้ในการบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารของสหกรณ์ยังต้องมีการสื่อสารแผนการบริหารความเสี่ยงให้กับบุคลากรของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยความเสี่ยงที่ระบุไว้

เนื้อหาของการศึกษานี้ เป็นการนำเสนอภาพรวมของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นในธุรกิจรวบรวมผลิตผลประเภทข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตามหลักการของ COSO ซึ่งสหกรณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสหกรณ์ได้ โดยปรับใช้ตามบริบทของสหกรณ์ เนื่องจากระบบการควบคุมภายในนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมการควบคุมและการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละสหกรณ์เป็นสำคัญ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความเสี่ยงร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม